Gemeente Aalsmeer

RAADSVOORSTEL

Raadsvoorstel nr

Portefeuillehouder wethouder drs. W.B. Alink-Scheltema

Datum B&W-besluit 10 mei 2022

Afdeling VH & SO

Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)
G. Zweers
0634131409
g.zweers@amstelveen.nl

Voor de vergadering van raad d.d.
7 juli 2022

Behandelen in de beeldvormende raadscommissie Maatschappij en Bestuur
op 2 juni 2022

Onderwerp

Jaarrekening 2021 en Meerjarenbegroting 2023-2026 (inclusief begrotingswijziging 2022) Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (Omgevingsdienst)

Gevraagd besluit

1. Kennis te nemen van de Jaarrekening 2021 en Meerjarenbegroting 2023-2026 Omgevings Dienst;
2. Geen zienswijze in te dienen over de Meerjarenbegroting 2023-2026 van de Omgevingsdienst;
3. De bijdrage aan de Omgevingsdienst vanaf 2023 structureel te verhogen met € 165.000 naar € 693.000 conform de MJB 2023-2026, rekening houdend met eventuele compensaties door het Rijk en Provincie Noord-Holland en deze via de Kaderbrief 2023 te verwerken

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

Het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (Omgevingsdienst) heeft op 1 april 2022 ingestemd met het aan alle betrokken gemeenteraden aanbieden van de geconsolideerde Jaarrekening 2021 (JR 2021) en Meerjarenbegroting 2023-2026 (MJB 2023-2026) (inclusief begrotingswijziging 2022). Daarmee wordt voldaan aan de Wet op de gemeenschappelijke regelingen. De Raad moet in de gelegenheid worden gesteld om een zienswijze in te dienen omtrent de MJB 2023-2026, mocht dit noodzakelijk worden geacht.

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

Voorgesteld wordt aan het college om aan de raad geen zienswijzen voor te leggen over de MJB 2023-2026.
Daarnaast wordt aan de raad voorgesteld het budget voor de Omgevingsdienst vanaf 2023 structureel op te hogen naar €693.000.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

4, 5 en 6

Aanleiding

Aalsmeer neemt, voor wat betreft het inbrengen van het Basistakenpakket, deel aan de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst. Hiervoor wordt er jaarlijks een Uitvoeringsprogramma afgesloten, met daarin opgenomen een Uitvoeringsovereenkomst (UVO). Aan deze gemeenschappelijke regeling nemen, naast Aalsmeer, ook Amstelveen, Amsterdam, Diemen, Uithoorn, Ouder-Amstel, Haarlemmermeer, Zaanstad en Provincie Noord-Holland deel.

Aan de gemeenteraad Aalsmeer wordt gevraagd kennis te nemen van de JR 2021 en de MJB 2023-

2026 van de Omgevingsdienst. Hierbij bestaat de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen. Een zienswijze kan ingediend worden indien de Raad het, op onderdelen, niet eens is met het gestelde in de MJB 2023-2026. De zienswijze wordt meegenomen in het uiteindelijk oordeel en verantwoording van het Algemeen Bestuur (AB) van de Omgevingsdienst over haar eigen ingebrachte stuk ken.

Argumenten

1. Jaarrekening 2021

In bijgaande JR 2021 is een toelichting opgenomen op de realisatie per programma, waarbij afwijkingen groter dan € 100.000 en eventuele bestuurlijke aandachtspunten toegelicht worden. De programma's komen overeen met de werkvelden, in de uitvoeringsovereenkomsten. Per programma is inzichtelijk gemaakt of de realisatie conform de begroting is.
Naast de JR 2021 ontvangen de opdrachtgevers (bevoegde gezagen) een rapportage waarin de afwijken op de UVO 2021 en het uitvoeringsniveau nader worden toegelicht.

a. Financieel resultaat

De JR 2021 is voorzien van een goedkeurende controleverklaring van de accountant voor getrouwheid en rechtmatigheid. Het jaar 2021 is afgesloten met een positief saldo van € 832.000. Dit is € 1.012.000 positiever dan begroot. Het saldo bestaat ten opzichte van de begroting uit lagere baten ad € 194.000 en lagere lasten ad € 1.164.000.
Daarnaast is er een lagere toevoeging aan reserves van € 42.000. De lagere baten zijn een minimale afwijking (0,3%) van de UVO 2021. De lagere lasten worden voornamelijk veroorzaakt door de posten kwaliteitsimpuls en innovatie die niet zijn benut door terughoudend beleid, onvoldoende capaciteit en corona. In de JR 2021 wordt per programma ingegaan op de realisatie, waarbij een toelichting wordt gegeven bij afwijkingen groter dan € 100.000.

b. Voorstel resultaatbestemming

Op basis van de risico-inventarisatie i.r.t. de weerstandscapaciteit is het weerstandsvermogen vanaf 2022 tussen de 1,1-1,4. Dit valt binnen de bestuurlijk vastgestelde norm (1-1,5) en is daarmee voldoende. Er is derhalve geen noodzaak om het resultaat toe te voegen aan de algemene reserve. Voorgesteld wordt om het positieve rekening resultaat van € 832.000 toe te voegen aan de reserve Omgevingswet.
De reserve per stand ultimo 2021 wordt in 2022 volledig ingezet om de projectorganisatie te financieren. Zoals aangegeven in de kaderbrief 2023 van de Omgevingsdienst heeft de omgevingswet grote administratieve gevolgen waarbij gegevens in registers en het zaaksysteem moeten worden aangepast. De milieubelastende activiteiten in de huidige inrichtingen moeten worden bepaald en vastgelegd. Ook de risicovolle milieubelastende activiteiten (ook buiten inrichtingen) komen in het Register Externe Veiligheid (REV). Gegevens over de ondergrond, zoals bodemverontreinigingen, moeten worden vastgelegd in het Bodeminformatiesysteem (BIS). Deze omzettingen vragen een grote inzet en zullen over meerdere jaren uitgevoerd moeten worden.
Door het resultaat te doteren aan de reserve Omgevingswet kan een start worden gemaakt met het uitvoeren van deze administratieve handelingen.

2. Meerjarenbegroting 2023-2026

Voor u ligt de MJB 2023-2026 van de Omgevingsdienst.
Aan de basis van deze begroting ligt de recent vastgestelde strategische agenda voor 2022-2024 van de OD.
De strategische agenda bestaat uit drie samenhangende en elkaar versterkende onderdelen:

1) Inhoudelijke opgaven op het gebied van klimaat, milieu-gerelateerde gezondheid, en transformatie gebieden;
2) Versterking van het instrumentarium op het vakgebied vergunning verlenen, toezicht houden, handhaven en adviseren;
3) Organisatieontwikkeling: wat is er nodig binnen de Omgevingsdienst om punt 1 en 2 te realiseren.

Hiermee blijft de Omgevingsdienst de reguliere taken doen, en geven de grote maatschappelijke opgaven hier mede richting aan. De schaarse capaciteit én snelheid waarmee veranderingen op de Omgevingsdienst afkomen, vragen daarbij om scherpe keuzes; waarop behoudt de Omgevingsdienst haar inzet op het bestaande kwaliteitsniveau, waar willen ze de inzet op intensiveren en innoveren, en wat kunnen ze niet doen. Transparantie en commitment hierop geeft focus, richting en voorkomt verrassingen.

Er zijn diverse ontwikkelingen in het VTH domein die een grote impact op de uitvoering van de taken hebben en mede richting geven aan de koers voor de komende jaren. Zoals het onderzoek van de commissie Van Aartsen over verbetering van het VTH-stelsel, de inwerkingtreding van de Omgevingswet, de wet Kwaliteitsborging voor het bouwen, de energietransitie en de rapporten uit 2021 van de Randstedelijke Rekenkamer (Tata) en de Algemene Rekenkamer (o.a. over milieucriminaliteit). Daarnaast is vanuit bewoners, bestuurders en media steeds meer interesse in de uitvoering van de VTH-taken die bij de Omgevingsdienst zijn belegd.

Om het werk goed te kunnen doen is samenlevingsgericht werken essentieel, waarbij de Omgevingsdienst de lijnen van en naar benoemde partijen open houden en optimaal benutten. Het vraagt de komende jaren om een andere inzet, meer kennis en investeringen in innovatie.

3. Financiën

In de meerjarenbegroting zijn de financiële uitgangspunten uit de kaderbrief 2023 van de Omgevingsdienst d.d. 9 februari jl. verwerkt.

- Voor de Omgevingswet is voor 2023 financiële rust afgesproken met opdrachtgevers.
- Voor het werkveld bodem is vorig jaar al een inschatting gemaakt voor 2022 van het verwachte effect op opdrachtgeversniveau van de overdracht van provinciale taken naar gemeenten.[1]
- Voor het werkveld bouw is dit voor fase 1 van de Wkb gemaakt (deze taak is overigens niet door Aalsmeer belegd bij de Omgevingsdienst)[2].

Daarnaast is een aantal ontwikkelingen (autonoom, volume en beleidskeuze) gesignaleerd in de kaderbrief 2023 van de Omgevingsdienst en in deze meerjarenbegroting financieel vertaald (voor in totaal € 5.949.982). Deze ontwikkelingen zijn meegenomen in de deelnemer bijdragen (per onderwerp) van soms alle deelnemers, en soms enkele deelnemers of slechts 1 deelnemer (zie voor het volledige overzicht de bijlage aanbiedingsbrief).

Met deze begroting kunnen de opdrachtgevers in hun individuele begrotingsproces met de raden en staten kijken naar de financiële ruimte die beschikbaar is voor de nieuwe taken. Dit vraagt om een vroegtijdige start (begin zomer 2022) van het overleg tussen Omgevingsdienst en deelnemers om te onderzoeken waar financiële (on-)mogelijkheden en oplossingen zich bevinden. De UVO van 2023 is het afsprakenkader waarin we de ontwikkeling samen concreet maken voor 2023. Begin 2023 zal dit -net als in ieder nieuw kalenderjaar- leiden tot de eerste wijziging van de begroting van 2023 van de Omgevingsdienst.

Deze wijzigingen zullen pas daadwerkelijk in taken worden omgezet in de afspraken met de opdrachtgevers in de UVO van 2023. Zoals bij start van ieder kalenderjaar zullen we, indien er toch minder financiële ruimte is voor deze taken, de begroting 2023 hier op bijstellen. Hierbij is het goed om te vermelden dat de omzetting van inrichting naar MBA's en GBES autonome ontwikkelingen betreft waarbij de opdrachtgevers min of meer "verplicht" zijn om deze taken uit te voeren in 2023 e.v. daar het Basistaken betreft.

[1] Vorig jaar besloten voor 2022 en worden door het uitstel van de invoering van de Omgevingswet nu verschoven naar 2023.

[2] idem

Vooralsnog is de verwachting dat de opdrachtgevers vanuit het Rijk (deels) voor deze taken worden gecompenseerd. Maar zeker is dit nog niet.

4. 1ste Begrotingswijziging 2022

Op 9 juli 2021 is door het algemeen bestuur de MJB 2022-2025 vastgesteld. De basis voor deze meerjarenbegroting was de UVO 2021. Met het voorliggende besluit wordt de begroting voor het jaar 2022 geactualiseerd voor de met de opdrachtgevers opgestelde UVO 2022.

Gevraagd wordt om in te stemmen met de volgende begrotingswijzigingen conform het in bijlage 1 opgenomen resultaatmodel van de Aanbiedingsbrief:

- Actualisatie van de baten 2022 ad € 1.818.000 o.b.v. de UVO 2022. In de MJB 2022-2025 was de concept UVO 2021 opgenomen. De stijging van de UVO in 2022 heeft met name betrekking op de uitstel OW waardoor de verschuiving van de bodemtaak en de eerste impact van Wkb nog niet gaat plaatsvinden (+€ 506.000). Daarnaast zijn er taken toegevoegd voor € 1.312.000.
- Bijstelling overige baten € 92.000 lager.
- Een onttrekking aan de reserve Omgevingswet ad € 217.000 en de reserve Wetgevingskalender ad € 152.000
- Bijstelling van de lasten gerelateerd aan de hogere baten ad € 2.095.000, zie bijlage 1 resultaatmodel van de Aanbiedingsbrief.

De geactualiseerde begroting 2022 is de basis voor de MJB 2023-2026.

Kanttekeningen

1. Jaarrekening 2021

De reserve per stand ultimo 2021 wordt in 2022 volledig ingezet om de projectorganisatie te financieren. Zoals aangegeven in de kaderbrief 2023 van de Omgevingsdienst heeft de omgevingswet grote administratieve gevolgen waarbij gegevens in registers en het zaaksysteem moeten worden aangepast.
Deze omzettingen vragen een grote inzet en zullen over meerdere jaren uitgevoerd moeten worden. Door het resultaat 2021 te doteren aan de reserve Omgevingswet kan een start worden gemaakt met het uitvoeren van deze administratieve handelingen. De kosten voor deze omzettingen zijn in een eerder stadium geraamd op 1-2 miljoen euro's. Er is daarom dus bewust voor gekozen om het resultaat 2021 niet uit te keren aan de deelnemers.

2. Meerjarenbegroting 2023-2026

Door de ontwikkelingen (autonoom, volume en beleidskeuze) gesignaleerd in de kaderbrief 2023 van de Omgevingsdienst worden de gevolgen in de meerjarenbegroting financieel vertaald. Deze ontwikkelingen zijn meegenomen in de deelnemer bijdragen (per onderwerp) van soms alle deelnemers, en soms enkele deelnemers of slechts 1 deelnemer.
Voor Aalsmeer betekend dit een forse stijging van de begrote bijdrage aan de Omgevingsdienst vanaf 2023 van € 528.000 naar € 693.000 . Deze stijging van € 165.000 wordt vooralsnog gecompenseerd door het Rijk. Maar op dit moment heeft het Rijk dit nog niet bevestigd.

3. Financiën

De wijzigingen op de werkvelden Bodem en Bouw zullen pas daadwerkelijk in taken worden omgezet in de afspraken met de opdrachtgevers in de UVO van 2023. Zoals bij de start van ieder kalenderjaar zal de omgevingsdienst, indien er toch minder financiële ruimte is voor deze taken, de begroting 2023 hier op bijstellen. Hierbij is het goed om te vermelden dat de omzetting van inrichting naar MBA's (Milieu Belastende Activiteiten) en GBES (Gesloten Bodem Energie Systemen) autonome ontwikkelingen betreft waarbij de opdrachtgevers min of meer "verplicht" zijn om deze taken uit te voeren in 2023 e.v. daar het Basistaken betreft. We gaan er vooralsnog van uit dat wij als opdrachtgever worden gecompenseerd vanuit het Rijk (deels) voor deze taken. Dit is echter op dit

moment allerminst zeker en kan een financieel risico zijn voor Aalsmeer.

4. 1ste Begrotingswijziging 2022

De geactualiseerde begroting 2022 is de basis voor de MJB 2023-2026. De geactualiseerde begroting houdt voor Aalsmeer in dat de structurele bijdrage aan de Omgevingsdienst van € 97.000, die vorig jaar via de Kadernota 2022 is aangevraagd en gekregen, incidenteel voor 2022 weer is bijgesteld. Door de verschuiving van de invoeringsdatum van de Omgevingswet naar 1 januari 2023 is de overdracht van de provinciale bodemtaken niet geeffectueerd. De bijstelling (overigens budgetneutraal i.v.m. verwachte tegemoetkoming door de Provincie voor deze taken) is verwerkt via de kaderbrief 2023.

Financiën

1. Jaarrekening 2021:

Voor 2021 was er € 413.317 begroot voor Aalsmeer als bijdrage aan de Omgevingsdienst. Uiteindelijk zijn de kosten over 2021 beperkt gebleven tot € 333.588. Het verschil is inmiddels verrekend in de jaarrekening 2021 van gemeente Aalsmeer. De reden van deze onderschrijding voor Aalsmeer komt doordat er minder bedrijven zijn ondergebracht bij de Omgevingsdienst dan voorzien. Voor 2022 staan ook weer extra bedrijven op de lijst om overgedragen te worden aan de Omgevingsdienst, waaronder bedrijven in de Schinkelpolder.

2. Meerjarenbegroting 2023-2026

De begroting moet vanaf 2023 verhoogd worden naar € 693.000 conform de MJB 2023-2026 en daarbij nog geen rekening houden met eventuele compensaties door het Rijk. Er zijn nog geen de finitieve afspraken hierover bekend. Eventuele wijzigingen zullen via Kadernota of Tijdvakrapportages worden gedaan.

3. 1ste Begrotingswijziging 2022

Door de verschuiving van de invoeringsdatum van de Omgevingswet naar 1 januari 2023 is de overdracht van de provinciale bodemtaken (à € 97.000) niet geeffectueerd. De bijstelling (overigens budgetneutraal i.v.m. de verwachte tegemoetkoming door de Provincie voor deze taken) is verwerkt via de Kaderbrief 2023.

Communicatie

Het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst stelt in haar vergadering op 15 juli 2022 de Jaarrekening 2021 en de Meerjarenbegroting 2023-2026 vast. Mocht de raad toch een zienswijze willen inbrengen bij het Algemeen Bestuur dan wordt verzocht deze zienswijze schriftelijk aan te bieden bij de Omgevingsdienst.

Procedure

De bijlagen zijn ter inzage gelegd na ontvangst door het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst (conform art. 50 lid 2 Wgr. en art 190, leden 2 en 3 Gw).

Bijlagen

1. Aanbiedingsbrief 2022 Meerjarenbegroting
2. Bijlage bij Aanbiedingsbrief 2022
3. Jaarrekening 2021 Omgevingsdienst NZKG
4. Meerjarenbegroting 2023-2026 Omgevingsdienst NZKG (inclusief begrotingswijziging 2022) Omgevingsdienst

De secretaris, De voorzitter,

drs. Sj. Vellenga mr. G.E. Oude Kotte

BEHANDELING RAAD

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

Het voorstel aan de raad is	Aanvaarde amendementen / moties
Ongewijzigd aanvaard Gewijzigd aanvaard Verworpen	

RAADSBESLUIT

Besluit

1. Kennis te nemen van de Jaarrekening 2021 en Meerjarenbegroting 2023-2026 Omgevings Dienst;
2. Geen zienswijze in te dienen over de Meerjarenbegroting 2023-2026 van de Omgevingsdienst;
3. De bijdrage aan de Omgevingsdienst vanaf 2023 structureel te verhogen met € 165.000 naar € 693.000 conform de MJB 2023-2026, rekening houdend met eventuele compensaties door het Rijk en Provincie Noord-Holland en deze via de Kaderbrief 2023 te verwerken.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 7 juli 2022.

De griffier, De voorzitter,

O. van Kolck mr. G.E. Oude Kotte